SCIENCE PROBLEMS.UZ

ISSN 2181-1342

Actual problems of social and humanitarian sciences

Актуальные проблемы социальных и гуманитарных наук

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari

12-son (4-jild)

2024

ISSN: 2181-1342 (Online)
Sayt: https://scienceproblems.uz
DOI: 10.47390/SPR1342V4I12Y2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 12 (4) - 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

TOSHKENT-2024

BOSH MUHARRIR:

Isanova Feruza Tulqinovna

TAHRIR HAY'ATI:

07.00.00-TARIX FANLARI:

Yuldashev Anvar Ergashevich – tarix fanlari doktori, siyosiy fanlar nomzodi, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Mavlanov Uktam Maxmasabirovich – tarix fanlari doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Xazratkulov Abror – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti.

Tursunov Ravshan Normuratovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Xolikulov Axmadjon Boymahammatovich – tarix fanlari doktori, O'zbekiston Milliy Universiteti;

Gabrielyan Sofya Ivanovna – tarix fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Milliy Universiteti.

Saidov Sarvar Atabullo o'g'li – katta ilmiy hodim, Imom Termiziy xalqaro ilmiy-tadqiqot markazi, ilmiy tadqiqotlar bo'limi.

08.00.00-IQTISODIYOT FANLARI:

Karlibayeva Raya Xojabayevna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Nasirxodjayeva Dilafruz Sabitxanovna – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Ostonokulov Azamat Abdukarimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Toshkent moliya instituti;

Arabov Nurali Uralovich – iqtisodiyot fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Xudoyqulov Sadirdin Karimovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Azizov Sherzod O'ktamovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Bojxona instituti;

Xojayev Azizxon Saidaloxonovich – iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent, Farg'ona politexnika instituti

Xolov Aktam Xatamovich – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Shadiyeva Dildora Xamidovna – iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent v.b, Toshkent moliya instituti;

Shakarov Qulmat Ashirovich – iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti

09.00.00-FALSAFA FANLARI:

Hakimov Nazar Hakimovich – falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Yaxshilikov Jo'raboy – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

G'aybullayev Otabek Muhammadiyevich – falsafa fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Saidova Kamola Uskanbayevna – falsafa fanlari doktori, "Tashkent International University of Education" xalqaro universiteti;

Hoshimxonov Mo'min – falsafa fanlari doktori, dotsent, Jizzax pedagogika instituti;

O'roqova Oysuluv Jamoliddinovna – falsafa fanlari doktori, dotsent, Andijon davlat tibbiyot instituti, Ijtimoiy-gumanitar fanlar kafedrasi mudiri;

Nosirxodjayeva Gulnora Abdukaxxarovna – falsafa fanlari nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Turdiyev Bexruz Sobirovich – falsafa fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent, Buxoro davlat universiteti.

10.00.00-FILOLOGIYA FANLARI:

Axmedov Oybek Saporbayevich – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ko'chimov Shuxrat Norqizilovich – filologiya fanlari doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hasanov Shavkat Ahadovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat universiteti;

Baxronova Dilrabo Keldiyorovna – filologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Mirsanov G'aybullo Qulmurodovich – filologiya fanlari doktori, professor, Samarqand davlat chet tillar instituti;

Salaxutdinova Musharraf Isamutdinovna – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, Samarqand davlat universiteti;

Kuchkarov Raxman Urmanovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent v/b, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yunusov Mansur Abdullayevich – filologiya fanlari nomzodi, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Saidov Ulugbek Aripovich – filologiya fanlari nomzodi, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi.

12.00.00-YURIDIK FANLAR:

Axmedshayeva Mavlyuda Axatovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Muxitdinova Firyuza Abdurashidovna – yuridik fanlar doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Esanova Zamira Normurotovna – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan yurist, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hamroqulov Bahodir Mamasharifovich – yuridik fanlar doktori, professor v.b., Jahon iqtisodiyoti va diplomatiya universiteti;

Zulfiqorov Sherzod Xurramovich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Jamoat xavfsizligi universiteti;

Xayitov Xushvaqt Saparbayevich – yuridik fanlar doktori, professor, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Asadov Shavkat G'aybullayevich – yuridik fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti huzuridagi Davlat boshqaruvi akademiyasi;

Ergashev Ikrom Abdurasulovich – yuridik fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Utemuratov Maxmut Ajimuratovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Saydullayev Shaxzod Alixanovich – yuridik fanlar nomzodi, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Hakimov Komil Baxtiyarovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Yusupov Sardorbek Baxodirovich – yuridik fanlar doktori, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Amirov Zafar Aktamovich – yuridik fanlar bo'yicha falsafa doktori (PhD), O'zbekiston Respublikasi Sudyalar oliy kengashi huzuridagi Sudyalar oliy maktabi;

Jo'rayev Sherzod Yuldashevich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Babadjanov Atabek Davronbekovich – yuridik fanlar nomzodi, dotsent, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Rahmatov Elyor Jumaboyevich - yuridik fanlar nomzodi, Toshkent davlat yuridik universiteti;

13.00.00-PEDAGOGIKA FANLARI:

Xashimova Dildarxon Urinboyevna – pedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat yuridik universiteti;

Ibragimova Gulnora Xavazmatovna – pyedagogika fanlari doktori, professor, Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti;

Zakirova Feruza Maxmudovna – pedagogika fanlari doktori, Toshkent axborot texnologiyalari universiteti huzuridagi pedagogik kadrlarni qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish tarmoq markazi;

Kayumova Nasiba Ashurovna – pedagogika fanlari doktori, professor, Qarshi davlat universiteti;

Taylanova Shoxida Zayniyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent;

Jumaniyozova Muhayyo Tojiyevna – pedagogika fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Ibraximov Sanjar Urunbayevich – pedagogika fanlari doktori, Iqtisodiyot va pedagogika universiteti;

Javliyeva Shaxnoza Baxodirovna – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti;

Bobomurotova Latofat Elmurodovna - pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), Samarqand davlat universiteti.

19.00.00-PSIXOLOGIYA FANLARI:

Karimova Vasila Mamanosirovna – psixologiya fanlari doktori, professor, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Hayitov Oybek Eshboyevich – Jismoniy tarbiya va sport bo'yicha mutaxassislarni qayta tayyorlash va malakasini oshirish instituti, psixologiya fanlari doktori, professor

Umarova Navbahor Shokirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti, Amaliy psixologiyasi kafedrasi mudiri;

Atabayeva Nargis Batirovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti;

Shamshetova Anjim Karamaddinovna – psixologiya fanlari doktori, dotsent, O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti;

Qodirov Obid Safarovich – psixologiya fanlari doktori (PhD), Samarkand viloyat IIB Tibbiyot bo'limi psixologik xizmat boshlig'i.

22.00.00-SOTSIOLOGIYA FANLARI:

Latipova Nodira Muxtarjanovna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri;

Seitov Azamat Po'latovich – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston milliy universiteti;

Sodiqova Shohida Marxaboyevna – sotsiologiya fanlari doktori, professor, O'zbekiston xalqaro islom akademiyasi.

23.00.00-SIYOSIY FANLAR

Nazarov Nasriddin Ataqulovich –siyosiy fanlar doktori, falsafa fanlari doktori, professor, Toshkent arxitektura qurilish instituti;

Bo'tayev Usmonjon Xayrullayevich –siyosiy fanlar doktori, dotsent, O'zbekiston milliy universiteti kafedra mudiri.

OAK Ro'yxati

Mazkur jurnal Vazirlar Mahkamasi huzuridagi Oliy attestatsiya komissiyasi Rayosatining 2022-yil 30-noyabrdagi 327/5-son qarori bilan tarix, iqtisodiyot, falsafa, filologiya, yuridik va pedagogika fanlari bo'yicha ilmiy darajalar bo'yicha dissertatsiyalar asosiy natijalarini chop etish tavsiya etilgan ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan.

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari" elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro'yxatiga olingan.

Muassis: "SCIENCEPROBLEMS TEAM" mas'uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog'och ko'chasi, 70/10-uy. Elektron manzil: scienceproblems.uz@gmail.com

Bog'lanish uchun telefonlar:

(99) 602-09-84 (telegram).

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING
DOLZARB MUAMMOLARI
4-jild, 12-son (dekabr, 2024). -679 bet.

MUNDARIJA

07.00.00 – TARIX FANLARI

Turg'unov Sherzod Abduvositovich
FARG'ONA VILOYATI SANOAT KORXONALARINING MODDIY-TEXNIK HOLATI VA ULARNING SANOAT ISHCHILARINING MEHNAT MUHOFAZASIDAGI AHAMIYATI HAQIDA AYRIM FIKR MULOHAZALAR (Farg'ona viloyatida 1950-1970-yillarda chop etilgan vaqtli matbuot nashrlarida e'lon qilingan maqolalar tahlili asosida) 13-19

Qalandarov Hamza Hamroqul o'g'li
SOVET HOKIMIYATINING O'ZBEKISTONDA YURITGAN ATEISTIK SIYOSATI VA XUDOSIZLAR JAMIYATI FAOLIYATI 20-23

Berdiyev Abduvali Abdug'aniyevich
XVIII-XIX ASRLARDA XIVA XONLIGINING ERON VA ROSSIYA BILAN SIYOSIY VA IJTIMOIY ALOQALARI HAQIDA AYRIM MA'LUMOTLAR 24-32

Сойиб Раунов
КАМБАҒАЛЛИК ВА УНИ ҚИСҚАРТИРИШ МУАММОЛАРИ 33-42

Abdimo'minov Oybek Bektemirovich
MARKAZIY OSIYO MINTAQASIGA ILMIY QARASHLAR VA KONSEPTUAL MASALALARNING AYRIM JIHATLARI 43-48

Toshpulatov Nurbek Boboqul o'g'li
XIX ASR OXIRI – XX ASR BOSHLARIDA SAMARQAND VILOYATI BOZORLARI VA KARVONSAROYLARI TARIXI 49-53

Temirova Munira
ESKI TERMIZ SIMOBKO'ZACHALARI HAQIDA AYRIM MULOHAZALAR 54-58

Sattorova Shahlo
SHAYBONIYLAR DAVRIDA JO'YBOR XO'JALARINING BUNYODKORLIK FAOLIYATI 59-63

08.00.00 – IQTISODIYOT FANLARI

Yazdonova Saxiba Kurbanovna
KIBERMAKON: TA'LIM, TARBIYA VA IQTISODIY TA'SIR TENDENSIYALARI 64-72

Таниев Аҳмаджон Бахромович
ТУРИЗМ, ГЛОБАЛЛАШУВ ВА САВДО: УЛАРНИНГ АТРОФ-МУҲИТГА ТАЪСИРИ 73-82

Ходжаниязов Элбек Сардорович
ХОРАЗМ ВИЛОЯТИДА ТУРИЗМ ТРАНСПОРТИ ХИЗМАТЛАРИНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ОМИЛЛАРИ ТАҲЛИЛИ 83-93

Raximov Baxromjon Ibroximovich, Ibrohimova Maqsuda Muhammadjon qizi
O'ZBEK SANOATINING INNOVATSION TARAQQIYOTI VA IQTISODIY O'SISHDAGI ROLI 94-99

Ahmedov Adham Djalolovich
AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA FUQAROLARNING O'ZINI O'ZI BOSHQARISH ORGANLARI FAOLIYATINI SAMARALI TASHKIL ETISH 100-105

Ablazov Nurillo Xusanboyevich
QURILISH KORXONALARI DEBITORLIK VA KREDITORLIK QARZLARINI HISOBINI TAKOMILLASHTIRISH 106-112

Абдурахманов Мухторали
ҲУДУДИЙ КЛАСТЕРНИ ШАКЛЛАНТИРИШ БОСҚИЧЛАРНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ЙЎНАЛИШЛАРИ 113-116

Poshokulova Mohigul
BILIMLAR IQTISODIYOTINING ZAMONAVIY SHAKLLARI MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIM TIZIMIDA 117-122

Toxirov Akbarxon Toirxon oʻgʻli
INNOVATSION TEXNOLOGIYALARNI QOʻLLASH ORQALI KORXONANING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASH: YANGI IMKONIYATLAR VA TAHDIDLAR 123-131

Sayfutdinova Nigina Furkatovna
OʻZBEKISTONDA INNOVATSIYALARNI RIVOJLANTIRISH ASOSIY AHAMIYATLARI 132-135

09.00.00 – FALSAFA FANLARI

Shakarov Oybek Xudoyberdi oʻgʻli
OʻZBEK XALQI ETOSFERASIDA KORRUPSION MUNOSABATLAR PAYDO BOʻLISH SABABLARINING FALSAFIY TAHLILI 136-139

Жўрамуродов Нодир Ғайбуллаевич
ЖАДИДЛАР ФАЛСАФАСИДА МИЛЛИЙ ҒОЯ, МИЛЛИЙ ЎЗЛИК ВА МИЛЛИЙ ҚАРАШЛАРНИНГ ШАКЛЛАНИШИ 140-144

Sayidova Muhabbat Gʻafforovna
GLOBAL AXBOROTLASHUV TENDENSIYALARINING MILLIY VA MA'NAVIY QADRIYATLARGA TA'SIRI 145-149

Kuraxmedov Azamat Erkinovich
SAMARQAND JADIDCHILARINING TURKISTON MA'RIFATPARVARLIK FALSAFASI RIVOJIDA TUTGAN OʻRNI 150-153

Umarova Feruza Rozibayevna
OʻZBEK XALQI MA'NAVIY MADANIYATI RIVOJLANISHINING ASOSIY XUSUSIYATLARI 154-156

Samijonov Azizbek Ismoiljon oʻgʻli
KIBERXAVFSIZLIKNI TA'MINLASHNING FALSAFIY-KONSEPTUAL TAHLILI 157-161

Begbudieva Parvina Shoxruxovna
THE CONTRIBUTION OF MAHMUDHODJA BEHBUDI TO THE FORMATION AND DEVELOPMENT OF EDUCATION SYSTEM OF TURKESTAN 162-166

Aytbayev Mansurbek Yusupovich
MAHMUD AZ-ZAMAXSHARIY AQL-ZAKOVAT TOʻGʻRISIDA 167-173

Muslimov Sherzod Akbarovich
ZAHIRIDDIN MUHAMMAD BOBUR MA'NAVIY MEROSI: JAMIYAT, SIYOSAT VA SHE'RIYAT 174-178

Jantayev Maqsud Ibragimovich
MUHAMMAD AL-XORAZMIY: MATEMATIKADAN FALSAFAGACHA BOʻLGAN ILMIY IZLANISHLAR 179-184

Norova Malika Fayzulloyevna
TASAVVUF TA'LIMOTI VA UNING SAYFIDDIN BOXARZIY DUNYOQARASHIGA TA'SIRI 185-191

Gulova Anorgul Axtamovna
O‘ZBEKISTONDA ALISHER NAVOIY ASARLARIGA BO‘LGAN MUNOSABAT 192-196

Absattorov Baxtiyor Mamarasulovich, Karimova Gulchehra Abdukarimovna
BURCH VA MAS’ULIYAT TUSHUNCHALARINING TARIXIY-NAZARIY, AN’ANAVIY VA ZAMONAVIY TALQINI 197-205

Berdikulov Chingiz Dusmuradovich
IJTIMOIY MULOQOT-SHAXS INTELLEKTUAL MADANIYATINING SHAKLLANISH OMILI 206-211

Mamarasulov Baxriddin Shakasimovich
MILLIY-MA’NAVIY YUKSALISH – MAMLAKATIMIZ MA’NAVIY TARBIYA TIZIMINING YANGI STRATEGIYASI SIFATIDA 212-216

Nurmatov Kamaridin Shamsiyevich
JAMIYAT TARAQQIYOTIDA ADOLAT TUSHUNCHASINING O‘RNI 217-221

Bekpo‘latov Ulug‘bek Rahmatulla o‘g‘li
JAMIYAT TARAQQIYOTIDA SIMMETRIYA VA ASIMMETRIYA BIRLIGINI TA’MINLASHNING DIALEKTIK TAHLILI 222-228

10.00.00 – FILOLOGIYA FANLARI

Бердиева Мукаррама Анваровна, Чернова Наталья Васильевна
СТРАТЕГИИ ЛИНГВОМЕТОДИЧЕСКОГО ПОДХОДА ДЛЯ ФОРМИРОВАНИЯ ФРАЗЕОЛОГИЧЕСКОЙ КОМПЕТЕНЦИИ 229-234

Жамаҳматов Кароммиддин Айнилло ўғли
БУРҲОНИДДИН ТЕРМИЗИЙ АСАРЛАРИНИНГ САЛЖУҚИЙЛАР ДАВРИДА ЯРАТИЛГАН ТАСАВВУФИЙ МАНБАЛАРГА ТАЪСИРИ 235-243

Temirova Aziza Muzaffarovna, Uralova Oysuluv Poyan qizi
ZAMONAVIY TILSHUNOSLIKDA “KO‘K” SIFAT BELGISINING SEMANTIK XUSUSIYATLARINING TADQIQI 244-247

Mansurova Mohinur Akmal qizi
HAJVIY TAFAKKUR TABIATI – SATIRA VA YUMOR TUSHUNCHASI 248-252

Яркулова Фотима Усмановна, Исломова Марьям
ИМЕННОЕ ПРЕДЛОЖЕНИЕ В ПОВЕСТЯХ И.С.ТУРГЕНОВА 253-257

Murodova Muqadas Ikromovna
XX ASR INGLIZ VA O‘ZBEK ADABIYOTIDA YARATILGAN SATIRIK ASARLAR TADQIQI 258-263

Ruzmatova Gulnara Kulmamatovna
O‘ZBEK ADABIYOTIDA LATIFA JANRI TARAQQIYOTI VA TAHLILI 264-268

Davronov Shexroz Abrorovich
OG‘ZAKI TARJIMA VA UNDA KOMPRESSIYANING ROLI 269-273

Begmatov Azizbek Tursunbayevich
INGLIZ VA O‘ZBEK TILLARIDAGI ONOMASTIK BIRLIKLAR TADQIQI 274-280

Ibragimova Moxiraxon Anvarovna
NUTQIY AKTLAR TASNIFI 281-285

Расулова Истода Абдулатифовна
К ПРОБЛЕМЕ ДЕФИНИЦИИ ЯЗЫКОВЫХ УНИВЕРСАЛИЙ: ИССЛЕДОВАНИЕ ИНВАРИАНТНЫХ СВОЙСТВ В КОНТЕКСТЕ ЯЗЫКОВОЙ ВАРИАТИВНОСТИ 286-293

Obidova Goʻzalxon Maʼrufjon qizi
OʻZBEK TILIDA OMAD VA OMADSIZLIKNI NOMLOVCHI LEKSIK
VA FRAZEOLOGIK BIRLIKLAR 294-299

Furkatova Maxliyo Toʻlqin qizi
OʻZBEK VA INGLIZ TILLARIDAGI SHAXS-SON KATEGORIYASI 300-309

Baxramov Xabibillo Sadikovich
INGLIZ TILIDA “POISON-ZAHAR” KONSEPTINING SEMANTIK XUSUSIYATLARI 310-315

Тухтаев Сирожиддин Тошпўлатович
ПАРЕМИОЛОГИЯДА САХИЙЛИК КОНЦЕПТИНИНГ ЎРГАНИЛИШИ 316-323

Qiyomov Shohabbosxon Sharofiddin oʻgʻli
XATTOTLIK SANʼATINING BUGUNGI KUNDAGI AHAMIYATI 324-327

Sobirjonova Muxlisa Sobirjonovna
YOLGʻIZLIK FENOMENINING PSIXOLOGIK, IJTIMOIY VA EKZISTENSIAL
ASPEKTLARI 328-331

Qayumova Mohinur Murodullayevna
LEXICAL-SEMANTIC FEATURES OF THE CONCEPT «STEP» IN THE ENGLISH
LANGUAGE 332-337

Sayipova Dilafruz Rahimovna
OʻZBEK NASRI TARAQQIYOTIDA “BOBURNOMA”NING AHAMIYATI 338-342

Diyarov Akmal Toʻlqin oʻgʻli
INGLIZ TILIDAGI BOGʻDORCHILIK TERMINLARINING GENETIK-ETIMOLOGIK
TAVSIFI 343-348

Атаназарова Шохида Бахрамовна
РЕКЛАМАДА ИЛЛОКУЦИЯ ВА ПЕРЛОКУЦИЯНИНГ АМАЛГА ОШИШИДА
БИЛБОРДЛАРНИ АҲАМИЯТИ (РЕКЛАМА БАННЕРЛАРИ МИСОЛИДА) 349-353

Mamadqulova Kamila Abduxoliqovna
ANCIENT EGYPTIAN LITERATURE: THE OLD, MIDDLE AND NEW KINGDOMS 354-364

Alimova Dilrabo
SHARQ ADABIYOTIDA QASIDANING TARIXIY TAKOMILI 365-373

Abduqaxxorova Nargiza Rustamovna
RUS VA OʻZBEK TILLARIDAGI TOPISHMOQLARNING LINGVOKULTUROLOGIK
TADQIQI 374-379

Курбонова Нодира Розиковна, Пулатова Сабина Шарифовна
ЛИТЕРАТУРНЫЙ АНАЛИЗ ТЕМЫ УТРАЧЕННОЙ РОДИНЫ В РОМАНЕ ВЛАДИМИРА
НАБОКОВА «МАШЕНЬКА» 380-390

Khamidov Tohirjon Olmos ogli
ANALYSIS OF TYPES OF ENGLISH PHRASAL VERBS
ACCORDING TO THE STRUCTURE 391-396

Umurzakova Kommuna Xursanovna
OʻZBEKISTON IJTIMOIY TARMOQLARIDA YOSHLAR NUTQIDAGI OʻZGARISHNING TAʼLIM
JARAYONIGA TAʼSIRI 397-402

Habibullayeva Shoira Shukurillayevna
ONA TILI DARSIDA GAP BOʼLAKLARI VA ULARNI TAHLIL QILISH METODIKASI 403-406

12.00.00 – YURIDIK FANLAR

Imomov Nurillo Fayzullayevich
TA’MINLOVCHI TO‘LOV – MAJBURIYATLARNI TA’MINLASHNING YANGI USULI SIFATIDA 407-414

Салаев Нодирбек Сапарбаевич
ЖИНОЯТ ҲУҚУҚИДА ДЕКРИМИНАЛИЗАЦИЯ: МОҲИЯТИ, ТУРЛАРИ ВА АҲАМИЯТИ ХУСУСИДА АЙРИМ МУЛОҲАЗАЛАР 415-431

Ходжиев Юнус Мухитдинович
МУЛК ҲУҚУҚИ БЕКОР БЎЛИШИНИНГ ШАХС ИХТИЁРИГА БОҒЛИҚ БЎЛМАГАН АСОСЛАРИНИ ФУҚАРОЛИК-ҲУҚУҚИЙ ТАРТИБГА СОЛИШ 432-436

Сайдивалиева Хуршида
БОЛАЛАРНИ ОИЛАГА ТАРБИЯГА БЕРИШ ЮЗАСИДАН ВУЖУДГА КЕЛУВЧИ МУНОСАБАТЛАРНИ КЕЛИШУВЛАР АСОСИДА ТАРТИБГА СОЛИШ МАСАЛАЛАРИ 437-445

Miqitov Bobur
THE LEGAL NATURE OF E-COMMERCE IN THE REPUBLIC OF UZBEKISTAN 446-451

Raimova Nargiza Doroyevna, To‘ychiyeva Bahora Otabekovna
PREVENTING FALSE AND MANIPULATIVE ADVERTISING IN SOCIAL NETWORKS 452-459

Чориева Хуршидабону Хуррам қизи
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ВАСИЙЛИК ВА ҲОМИЙЛИК ОРГАНЛАРИНИНГ ҲУҚУҚЛАРИ ВА МАЖБУРИЯТЛАРИНИ ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ 460-468

Toshkanov Nurbek Bahriddinovich
UNDIRUVNI INTELLEKTUAL MULK OBYEKTLARIGA BO‘LGAN HUQUQLARGA QARATISHNING AYRIM FUQAROLIK-HUQUQIY MASALALARI 469-478

Kubaeva Ismigul Farxod qizi
CHALLENGES OF BLOCKCHAIN TO LAW AND STATE 479-484

Юсупов Ўктамбой Абсаматович
ДАВЛАТ ХАРИДЛАРИ СОҲАСИДАГИ КОРРУПЦИЯВИЙ ҲУҚУҚБУЗАРЛИККА ҚАРШИ КУРАШДА ФУҚАРОЛИК-ҲУҚУҚИЙ УСУЛЛАРДАН ФОЙДАЛАНИШ ИСТИҚБОЛЛАРИ 485-491

Баходирова Сабина Улугбек кизи
РОЛЬ ЭКСПЕРТИЗЫ ПРИ КВАЛИФИКАЦИИ УМЫШЛЕННОГО ТЯЖКОГО ТЕЛЕСНОГО ПОВРЕЖДЕНИЯ 492-503

Эгамбердиев Ферузбек Аскаржон угли
НЕКОТОРЫЕ ВОПРОСЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ИНСТИТУТА ХОДАТАЙСТВ КАК СПОСОБ ЗАЩИТЫ ПРАВ УЧАСТНИКОВ НА ДОСУДЕБНОМ ЭТАПЕ УГОЛОВНОГО ПРОЦЕССА РЕСПУБЛИКИ УЗБЕКИСТАН 504-508

Ibrohimov Behzodbek Bahromjon o‘g‘li
O‘ZBEKISTONDA MOLIYAVIY HUQUQIY MUNOSABATLAR ASOSI VA AHAMIYATI 509-520

To‘ychiyeva Bahora Otabekovna, Raimova Nargiza Doroyevna
PREVENTING FALSE AND MANIPULATIVE ADVERTISING IN SOCIAL NETWORKS 521-528

13.00.00 – PEDAGOGIKA FANLARI

Ibraximov Sanjar Urunbayevich
SPORT MASHG‘ULOT JARAYONINI TASHKIL ETISHNING ZAMONAVIY YO‘LLARI VA TAMOYILLARI 529-539

Urazkulova Anna Vitalyevna
OLIY TA’LIMDA RUS TILI FANINI O‘QITISHDA MUSTAQIL TA’LIMNING TOPSHIRIQLARINI ILMIY-PEDAGOGIK AHAMIYATI 540-545

Қаршиева Дилбар Эшпулатовна
ПЕДАГОГИК КОМПЕТЕНЦИЯЛАРНИ ШАКЛЛАНИШИДА МАЛАКАВИЙ АМАЛИЁТНИНГ ЎРНИ 546-550

Ajiyeva Muxabbat Baxtibayevna
KIMYO FANI BO‘YICHA MASHG‘ULOTLARNI FANLARARO INTEGRATSIYA ASOSIDA TASHKIL ETISH 551-555

Fayzullayeva Gulchexra Sharipboyevna
O‘QITUVCHILARNI KASBIY RIVOJLANTIRISHDA QIYOSIY TAHLIL: JARAYON VA FAOLIYATLI YONDASHUV 556-564

Radjabova Gulnoza Giyosiddinovna
SHIFTING THE FOCUS OF CORPUS LINGUISTICS FROM RESEARCH TO CLASSROOM PRACTICE 565-570

Акрамова Умеда Салиевна
ИННОВАЦИОННЫЕ МЕТОДЫ ПРЕПОДАВАНИЯ РУССКОГО ЯЗЫКА С ИСПОЛЬЗОВАНИЕМ ИКТ ДЛЯ УЧАЩИХСЯ С НЕРУССКИМ ЯЗЫКОВЫМ ФОНОМ 571-582

Abdusattarova Zaynab Abdujalil qizi
MATEMATIKA FANINI LOYIHAVIY TA’LIM TEXNOLOGIYASI ORQALI O‘QITISH ASOSIDA BOSHLANG‘ICH SINF O‘QUVCHILARIDA XXI ASR KO‘NIKMALARINI RIVOJLANTIRISHNING AHAMIYATI 583-590

Boboqulov Chori Urolovich
SHAXMAT O‘YINI ORQALI BOSHLANG‘ICH SINF O‘QUVCHILARIDA FIKRLASH QOBILIYATINI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI 591-595

To‘xtayev Hasan Toshpo‘latovich
ZAMONAVIY MAKTAB O‘QUVCHILARINI MA’NAVIY-AXLOQIY TARBIYALASHDA KOGNITIV-PSIXOLOGIK TO‘SIQLARNING TA’SIRI 596-599

Yaqubov Fazliddin Muxitdinovich
JISMONIY TARBIYA VA SPORT MUTAXASSISLARI KASBIY KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING MEXANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH 600-607

Rahimova Dilshoda Baxriddinovna, Turatosheva Sadoqat Raxmatullayevna
OLIY TA’LIM MUASSASALARIDA TA’LIM SIFATINI OSHIRISH (SOTSIOLOGIK TAHLIL) 608-615

Мадаминова Наргизахон Жахонгир қизи
МАКТАБГАЧА ЁШДАГИ БОЛАЛАРГА МОСЛАШТИРИЛГАН ВИРТУАЛ ЎҚИТИШ УСУЛЛАРИ 616-619

Qodirov Xasanboy Oribjonovich
RAQAMLASHTIRISH SHAROITIDA TEXNIKA OLIY TA’LIM SOHASI MUTAXASSISLARDA KASBIY-IJODIY SIFATLARNI RIVOJLANTIRISH MEXANIZMLARI 620-526

Aliyeva Iroda Otabek qizi
MAKTABGACHA TA'LIMGA XORIJ TAJRIBASINI QO'LLASH BO'YICHA MAVJUD TA'LIM TALABLARINING TASNIFI YUZASIDAN TAHLILLAR 627-631

Ro'zimurodov Ilyos Azamat o'g'li
O'RTA ASRLAR MARKAZIY OSIYO MUTAFAKKIRLARINING CHOLG'USHUNOSLIKKA OID NAZARIYALARI: ABU NASR FOROBIYNING MUSIQIY TADQIQOTLARI 632-636

Yaxshiboyeva Shahnoza Bahodir qizi
JAHON AXBOROT RESURSLARI ORQALI TALABALARNING TADQIQOTCHILIK KOMPETENTLIGINI RIVOJLANTIRISHNING PEDAGOGIK VA PSIXOLOGIK ASOSLARI 637-642

Салиев Улугбек, Салиева Нигора
ОБЩЕНИЕ МЕДИЦИНСКОГО РАБОТНИКА: РОЛЬ И ЗНАЧЕНИЕ В ПРАКТИКЕ 643-648

Маматкулова Угилжон Эшмирза кизи, Абдуллаева Дилбар Алимбаевна
МЕТОДИЧЕСКАЯ ИНФОРМАЦИОННАЯ ПЛАТФОРМА ДЛЯ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА, ИЗУЧАЮЩИХ АНГЛИЙСКИЙ ЯЗЫК, И ПУТИ ЕЕ РЕАЛИЗАЦИИ 649-655

Муминова Офтобхон Каримовна
ИСТОРИЯ ЛАТИНСКОГО ЯЗЫКА В МЕДИЦИНЕ: ОТ АНТИЧНОСТИ ДО СОВРЕМЕННЫХ ТЕРМИНОВ 656-661

Ахмедова Уктамхон
РОЛЬ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПОВЫШЕНИИ ЭФФЕКТИВНОСТИ ЗАНЯТИЙ РУССКОГО ЯЗЫКА В МЕДИЦИНСКОМ ВУЗЕ 662-667

Sattarova Markhabo Raxmonkulovna
TA'LIMDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNI QO'LLASH 668-672

Nuriddinova Robiya Bekjonaliyevna
MAKTABGACHA VA BOSHLANG'ICH TA'LIMDA MATEMATIKA MASHG'ULOTLARINING UZVIYLIGINI TA'MINLASH YO'NALISHLARI 673-678

SCIENCE PROBLEMS.UZ

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari
Actual Problems of Humanities and Social Sciences
Volume 4 | Issue 12 | 2024
ISSN Online: 2181-1342

Received: 30 November 2024
Accepted: 5 December 2024
Published: 15 December 2024

Article / Original Paper

POVERTY AND THE ISSUES OF IT'S REDUCTION

Soyib Raupov,
Professor of the chair of "Socio-political sciences"
Candidate of historical sciences

Abstract. The article explains the essence of the concepts of poverty and misery. There are absolute (absolute), relative and subjective types of poverty. The existence of types of social and economic poverty is also substantiated. The causes and consequences of the principle "poverty initiates poverty" are analyzed. An attempt was made to illustrate the consumer council and its role and role in determining the level of poverty in the country. The reforms carried out in our country to eradicate poverty are analyzed. Analytical materials on the national anti-poverty movement are given.

Keywords: poverty, consumer basket, absolute poverty, relative poverty, objective poverty, subjective poverty, weak poverty, strong poverty, registered poverty, floating poverty, strong social protection, iron notebook, national anti-poverty movement.

КАМБАҒАЛЛИК ВА УНИ ҚИСҚАРТИРИШ МУАММОЛАРИ

Сойиб Раупов,
БухДУ Ижтимоий-сиёсий фанлар кафедраси профессори,
тарих фанлари номзоди

Аннотация. Мақолада камбағаллик ва қашшоқлик тушунчаларининг моҳияти изоҳланган. Камбағалликнинг мутлақ (абсолют), нисбий ва субъектив турлари ажратиб кўрсатилган. Ижтимоий ва иқтисодий камбағаллик турлари ҳам мавжудлиги асослаб берилган. "Камбағаллик камбағалликни келтириб чиқаради» деган тамойилнинг сабаб ва оқибатлари таҳлил қилинган. Истеъмол саватчаси ва унинг мамлакатда камбағаллик даражасини аниқлашда тутган ўрни ва ролини кўрсатиб беришга ҳаракат қилинган. Мамлакатимизда камбағалликни тугатиш борасида амалга оширилаётган ислоҳотлар таҳлил қилинган. Камбағалликка қарши кураш умуммиллий ҳаракати тўғрисида таҳлилий материаллар берилган.

Калит сўзлар: Камбағаллик, қашшоқлик, истеъмол саватчаси, мутлақ камбағаллик, нисбатан камбағаллик, объектив камбағаллик, субъектив камбағаллик, "кучсиз" камбағаллик, "кучли" камбағаллик, қайд қилинган камбағаллик, сузиб юрувчи камбағаллик, кучли ижтимоий сиёсат, темир дафтар, камбағалликка қарши кураш умуммиллий ҳаракати.

DOI: https://doi.org/10.47390/SPR1342V4I12Y2024N04

"Бундан буён камбағалликни қисқартириш умуммиллий ҳаракатга айланади. Ҳукуматдан тортиб, туман ташкилотигача барча бўғиндаги раҳбарларнинг кундалик иши оилаларни камбағалликдан олиб чиқиш бўлиши керак. Бу борада назорат ҳам, сўров ҳам қаттиқ бўлади".[1]

Шавкат Мирзиёев.

Кириш. Камбағаллик – бу ҳаёт учун муҳим бўлган, энг зарур минимал эҳтиёжларни қондира олмайдиган, ишга лаёқатли бўлиб, ўз наслини давом эттириши мумкин бўлмаган шахс ёки ижтимоий гуруҳни иқтисодий ҳолатининг ўзига хос хусусиятидир. Халқаро тажрибада камбағаллик муаммосини ўрганишдан келиб чиқиб, унинг мутлақ (абсолют), нисбий ва субъектив турларга ажратиш мумкин.

Мутлақ (абсолют) камбағаллик – аҳолининг жон бошига тўғри келадиган даромад ва тирикчилик минимумини таққослаш йўли билан аниқланади (даромадига нисбатан камбағал). Нисбий камбағаллик – аҳолининг жонбошига тўғри келадиган даромад ва камбағалликнинг нисбий чизиғи асосида аниқланади. Субъектив камбағаллик – респондентларнинг ўз-ўзини баҳолаши орқали аниқланади.

Бундан ташқари ижтимоий ва иқтисодий камбағаллик турлари ҳам мавжуд:

Ижтимоий камбағаллик – бу ишга лаёқатсизлик, ногиронлиги бўлган, касалмандлардан иборат бўлиб, уларнинг руҳий ва жисмоний заифлиги сабабли даромад олмаслиги ҳолатини баҳолаш орқали аниқланади. Иқтисодий камбағаллик – тўлақонли иш самарадорлигига эга бўлиб, ўзининг ишлаб чиқарган товар ва хизмати эвазига олган даромади фаровонликни таъминлай олмаслиги эвазига баҳоланади. Иқтисодиёт қонунларига асосан, "камбағаллик камбағалликни келтириб чиқаради". Мазкур жараён бир неча сабабларга кўра содир бўлади.

Методлар. Мазкур мақолада мавзуни ёритишда статистик ва контент таҳлил методларидан самарали фойдаланилган**.** Биринчидан, даромадлари паст мамлакатлар сифатли таълим ва соғлиқни сақлаш учун етарлича пул сарфлай олишмайди, камбағал аҳоли эса сифатли пуллик таълим ва тиббиёт хизматларга қурби етмаслиги сабабли инсон салоҳияти пасайиб, камбағалликдан қочиб қутула олмайдилар.

Иккинчидан, камбағал аҳолининг даромадлари пасайиб борган сари, истеъмол бозорининг сиғими мутаносиб равишда кичрайиб боради ва бунинг натижасида саноат моллари, қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари ва айниқса, хизматларга бўлган талаб пасайиб боради. Бу эса, ўз навбатида, иқтисодий тараққиётга тўсқинлик қилади, бюджет даромадларини камайтиради ва камбағалларни ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш имкониятини камайтириб ёпиқ циклик жараён кўринишига келади.

Учинчидан, аксарият ҳолларда камбағалларнинг дунёқараши даромад юқори бўлганлардан фарқ қилади. Юқорида айтиб ўтилган сабабларга кўра, улар орасидан ижодкор ва тадбиркорлик қобилиятига эга инсонларнинг етишиб чиқиши эҳтимоли камроқ. Шунингдек, одатда камбағал оила аъзолари орасида жиноятчилик кўрсаткичлари нисбатан юқорироқ бўлади.[6] Бошқача қилиб айтганда, камбағалликни келтириб чиқарувчи омиллар мамлакатда инсон салоҳиятини ривожлантиришга, ишлаб чиқарувчи кучларнинг ривожланиши ва аҳолининг иқтисодий фаолиятига тўсқинлик қилади.

Натижалар. 1990 йилдан бошлаб ҳар йили Жаҳон банкининг "Камбағаллик ва ялпи фаровонлик" маърузалари эълон қилинади. 2018 йилнинг октябрь ойида чиқарилган маърузада асосий кўрсаткич камбағалликнинг халқаро чегараси бир киши учун кунига 1,9 доллар миқдорида эканлигини кўрсатиб берди. Бироқ камбағаллик бўйича янги таъриф ва ўлчамлар киритилмоқда. Жумладан, ижтимоий камбағаллик. Бу кўрсаткич мутлақ ва нисбий камбағаллик консепсиясини бирлаштиради. Бундан ташқари, камбағаллик даромадлар даражаси бўйича коммунал хизматлар (сув, электр

энергияси), соғлиқни сақлаш ёки таълим олиш имкониятини акс эттирмагани учун кўп ўлчамли камбағаллик кўрсаткичи киритилди. Ана шу тушунчага мос равишда глобал даражадаги камбағаллар улуши монетар камбағаллик билан таққослаганда тахминан 50 фоизга юқорироқ.

Бевосита камбағаллик ва қашшоқлик тушунчаларига келадиган бўлсак, шуни алоҳида таъкидлаш жоизки, ҳозирда жаҳон бўйлаб камбағаллик ёки қашшоқлик тушунчаларининг умумқабул қилинган ҳамда ягона келишилган таърифи ишлаб чиқилмаган. Ҳар бир мамлакат ўзи учун белгиланган камбағаллик мезонидан келиб чиқиб тавсифлайди.

БМТ таърифига кўра, *қашшоқлик* – инсоннинг ҳаёт кечириши учун зарур бўлган даромад ва ресурслар етишмаслиги, бундан ташқари, очлик ва тўйиб овқатланмаслик, соғлиқни сақлаш, таълим ёки бошқа асосий хизматлардан фойдаланишда чекловларнинг мавжудлиги, турар жойнинг йўқлиги, хавфли табиий ва техноген муҳитда ҳамда ижтимоий тенгсизлик шароитида яшашига нисбатан айтилади (БМТнинг “Ижтимоий ҳимоя борасида юқори даражадаги Бутунжаҳон саммити”дан).

Камбағаллик эса инсоннинг ҳаёти давомида танлов ва имкониятларга эга бўлмаслиги, жамиятда тўлақонли иштирок этиш учун тўсиқларнинг мавжудлиги, бундан ташқари, оиласини боқиши ва кийинтириши, таълим олиши ёки касалхонада даволаниши, бирор соҳада фаолият юритиши ёки даромад олишга имкон берадиган меҳнат билан таъминлаш имкониятлари етишмаслиги ҳамда кредит олиш имкониятининг чекланганлигида намоён бўлади. Шунингдек, камбағаллик — бу инсонлар, уй хўжаликлари ва жамоаларнинг ижтимоий жиҳатдан чегараланганлиги, хавф-хатарлар олдида чорасизлиги ҳамда ночорлиги саналади.[4]

Камбағаллик ҳақида гап кетганда Истеъмол саватчаси ва унинг мамлакатда камбағаллик даражасини аниқлашда тутган ўрни ва ролини кўрсатиб ўтиш лозим. Истеъмол саватчаси – муайян вақт давомида инсон ҳаёти ва унинг саломатлигини сақлаш учун зарур маҳсулотлар, товарлар ва хизматларнинг энг кам тўпламидир. Одамнинг овқатланиши, кийиниши, коммунал ва бошқа хизматлар ҳақини тўлаши, зарур дори-дармонларни харид қилиш кабилар маҳсулотлар саватчасини яратиш учун асос ҳисобланади.

Истеъмол саватчаси қуйидагиларни белгилаш учун ҳисоб-китобга асос бўлади: энг кам иш ҳақи ва пенсиялар; базавий ижтимоий тўловлар: ишсизлик, болани парваришлаш, боқувчисини йўқотганлик нафақалари, стипендиялар ва бошқалар.

Истеъмол саватчасига кирувчи товарлар ва хизматлар тўплами ҳар бир мамлакатда турлича. Унинг таркиби давлат даражасида белгиланади ва кўплаб омиллар: табиий-иқлим шароитлари, мамлакатнинг иқтисодий ривожланиши, озиқ-овқат товарларини ишлаб чиқариш хусусиятлари, товар ва хизматларнинг ҳақиқатда истеъмол қилиниши ва бошқа омилларга боғлиқ бўлади.

Анъанага кўра истеъмол саватчаси 3 қисмдан иборат бўлади: озиқ-овқат маҳсулотлари; ноозиқ-овқат товарлари: кийим-кечак, пойабзал, дори-дармонлар, маданий-маиший ва хўжалик учун мўлжалланган товарлар; хизматлар: коммунал, транспорт, маданий-маърифий ва ҳоказо.

Одатда истеъмол саватчаси аҳолининг 3 та асосий ижтимоий-демографик гуруҳи: меҳнатга лаёқатли аҳоли, пенсионерлар ва болалар учун ишлаб чиқилади. Яъни

аҳолининг турли қатламлари тирикчилиги учун зарур энг кам миқдорни белгилашда муайян даврда истеъмол саватчасидаги барча неъматларни истеъмол қилиш нормаларини аниқлаш зарур. Масалан, оддий фуқаро нормал ҳаёт кечириши учун ҳар куни истеъмол қилиши керак бўлган озиқ-овқат маҳсулотлари тўплами ва миқдорини ёки барча коммунал харажатларни қоплаши учун ойига қанча сумма зарурлигини ҳисоблаш керак. Бунда истеъмол саватчаси таркибига киши уларсиз бамайлихотир, соғлом яшаши мумкин бўлган товарлар: тамаки маҳсулотлари, алкоголли ичимликлар, тансиқ маҳсулотлар, зеб-зийнат буюмлари киритилмайди.

Ўзбекистон шароитида ҳам камбағалликни қисқартиришга комплекс ёндашув энг мақбул ечимдир. Мазкур сиёсат меҳнатга лаёқатли аҳолини имкон қадар иш билан таъминлаш ва бир вақтнинг ўзида муҳтож одамларни камбағаллик чегарасидан чиқаришга қаратилган давлат томонидан ижтимоий қўллаб қувватлашга қаратилган. Шу билан бирга, қашшоқликни зудлик билан бартараф этишнинг имкони бўлмаган шароитда кам таъминланганларни ижтимоий ҳимоя қилиш, уларнинг даромад олиши ва инсон капиталини ривожлантириши учун қўшимча имкониятлар яратиш назарда тутилмоқда.

Ўзбекистон ижтимоий йўналтирилган мамлакатлар қаторига киради. Бундай мамлакатларда давлат жамият ҳаётидаги иштироки анча муҳим бўлиб, у ўз фуқаролари олдидаги ижтимоий мажбуриятларини кенг кўламда амалга оширилишини назарда тутади. Бу эса жамиятнинг ижтимоий заиф қатламларини давлат томонидан қўллаб-қувватлаш заруриятини келтириб чиқаради.

Кучли ижтимоий сиёсат дегани давлат институтлари томонидан ижтимоий неъматларни жамиятнинг энг кам ҳимояланган ва энг заиф аъзолари фойдасига тақсимлаш демакдир. Ўтган йиллар давомида Ўзбекистонда бошқа кўплаб мамлакатлардан фарқли ўлароқ, кучли ижтимоий сиёсат амалга оширилгани шубҳа остига олинмай келинмоқда. Бошқача қилиб айтганда, Ўзбекистонда ҳақиқатан ҳам ижтимоий адолат тушунчасига мос келадиган давлат сиёсати модели танланганини таъкидлаш мумкин. Минг йиллар давомида халқимиз яшаб турган заминимизда одамлар бир-бирига ёрдам бериши, оғир ҳаётий вазиятларда қолган қашшоқ ва заиф аҳоли қўни-қўшни, маҳалла ва жамиятдан мадад олиши лозим, деган анъанавий дунёқараш шаклланган. Ўзбекистонда ижтимоий шартнома ижтимоий ахлоқнинг кўп асрлик тамойилларига асосланган.

Шундай бўлсада, узоқ вақт давомида, камбағалликнинг мавжудлиги сиёсий сабабларга кўра расмий даражада деярли тан олинмаган, камбағалликни аниқлашнинг қонуний тасдиқланган мезонлари йўқ эди, бу ҳолда самарали ижтимоий сиёсат олиб бориш жуда мушкул масала эди. Бироқ, камбағаллик муаммоси йўқолмади, ҳатто 2007 йилда уни бартараф этиш учун тегишли стратегияни ишлаб чиқишга ҳаракат қилинди. БМТ, Жаҳон банки ва Осиё Тараққиёт Банки билан биргаликда «2008-2010 йилларда Ўзбекистон Республикаси аҳолиси фаровонлигини ошириш стратегияси» ишлаб чиқилди. Бироқ тан олиш керак, яқин давргача маҳалла қўмиталари орқали камбағалларни реал ижтимоий қўллаб-қувватлаш борасида туб ўзгаришлар амалга оширилмади.

Кейинги йилларда Ўзбекистонда камбағалликни қисқартириш бўйича комплекс ёндашув ва ностандарт усуллар амалиётга жорий этилмоқда. Мамлакатимизда

камбағалликни қисқартиришнинг институтсионал асослари яратилиб, ушбу масалаларни мувофиқлаштирувчи вазирлик ҳамда шу йўналишда илмий-тадқиқот ишларини олиб борувчи илмий марказ ташкил этилди. Жумладан, мамлакатда камбағалликка қарши курашиш учун зарур институтлар яратилди. Бу авваламбор Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлигининг ташкил этилиши, камбағалликка қарши курашиш бўйича давлат сиёсатини белгилаб берди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 26 мартдаги ПҚ-4653-сон қарори 3-иловасида "Ўзбекистон Республикаси Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги" тўғрисида низом қабул қилинди. [2] Бу низомда умумий қоидалар, вазирликнинг тузилиши, вазирлик ва унинг ҳудудий бўлинмаларининг асосий вазифа ва функсиялари келтирилган.

Ижтимоий ҳимояга муҳтож ва кам таъминланган оилаларни қўллаб-қувватлаш мақсадида Маҳалла ва оилани қўллаб-қувватлаш вазирлиги ташкил этилди. 2022 йилда вазирлик Маҳалла ва нуронийларни қўллаб-қувватлаш вазирлиги деб қайта номланди. Мазкур вазирлик фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш институтлари фаолиятини мувофиқлаштирувчи масъул давлат органи сифатида ижтимоий ҳимояга муҳтож ва кам таъминланган қатламларини аниқлаш ва манзилли кўмак бериш борасида самарадорликни оширишга хизмат қилади.

Ўтган давр мобайнида мамлакатимизда бевосита камбағалликни қисқартириш борасида халқаро ташкилотлар (БМТ тараққиёт дастури, Шанхай ҳамкорлик ташкилоти, ЮНИСЕФ ва бошқа), молиявий институтлар (Жаҳон банки гуруҳи, Осиё тараққиёт банки) ҳамда ушбу йўналишда илғор тажрибага эга мамлакатлар илмий марказлари (Хитой камбағалликни қисқартириш халқаро маркази) билан мустаҳкам алоқалар ўрнатилди.

Шунингдек, аҳолини ижтимоий ҳимоя қилиш ва камбағалликни қисқартириш йўналиши жараённи шаффофилиги, натижадорлиги ва манзиллилигини таъминлаш мақсадида давлат ижтимоий хизмат ва ёрдамларини автоматлаштирилган "Ижтимоий ҳимоя ягона реестри" ахборот тизими орқали тақдим этиш амалиётга жорий этилди. Унинг функционал имкониятлари кенгайтирилиши натижасида кўрсатиладиган давлат ижтимоий хизматлари сони 30 тага етказилиши белгиланди.

Маълумки, "Маҳаллабай" иш тизимининг ташкил этилганлиги бу аслида камбағалликни қисқартиришнинг ностандарт усулларидан бири саналади. Мамлакатимизда мазкур масалага ўзига хос тарзда ёндашилмоқда, яъни илғор хориж тажрибасини пухта ўрганган ҳолда ички ижтимоий-иқтисодий имконият ва хусусиятлардан келиб чиқиб, ҳудудларда камбағалликни қисқартириш борасида комплекс ишларни амалга ошириш имконияти яратилмоқда.

"Маҳаллабай" ишлаш тизимида қуйидаги устувор йўналишларга эътибор қаратилади. Бунда оилаларнинг даромад манбаларини, шу жумладан, томорқа ерлардан фойдаланиш ҳамда даромадли меҳнатга бўлган интилиши ва эҳтиёжларини "хонадонбай" ўрганиш, банд бўлмаган аҳолининг, айниқса, ишсиз ёшлар ва хотин-қизларнинг муаммоларини ўрганиш орқали уларни касб-ҳунар ва тадбиркорликка ўргатувчи курсларга йўналтириш ва меҳнат фаолияти билан шуғулланишга амалий кўмаклашиш, ёшларнинг тадбиркорлик ташаббуслари ва стартап ғояларини янада қўллаб-қувватланди.

Даромад топишга қаратилган тадбиркорлик интилишларни молиявий қўллаб-қувватлаш, ҳудудларда “Маҳаллабай” ишлаш тизимини жорий этиш орқали аҳолининг даромадли меҳнат билан бандлигини таъминлаш механизмларини янги босқичга олиб чиқиш, ёшлар ва хотин-қизларнинг тадбиркорлик ташаббусларини амалга оширишга молиявий кўмаклашишга алоҳида эътибор қаратилмоқда.атлашга қаратилган кредитлар ажратиш режалаштирилган.

Шунингдек, маҳаллаларнинг “ўсиш нуқталари”ни (ихтисослашув йўналишларини) аниқлаш ва янги тадбиркорликни, шу жумладан, “драйвер” лойиҳаларни амалга оширишда ташаббускорларга кўмаклашиш ва шу орқали иқтисодий ўсишни таъминлаш, мавжуд имкониятларни (бўш турган бинолар, фойдаланилмаётган ер майдонлари ва бандликнинг анъанавий соҳалари) ўрганиш ва улардан самарали фойдаланиш орқали жойларда тадбиркорлик, инвеститсиявий ва рақобат муҳитини яхшилаш; самарадорлик ва даромадлилик тамойилларидан келиб чиқиб, тадбиркорларга сифатли хизмат кўрсатиш, маслаҳат бериш ва бизнес-режаларни тайёрлаш учун банкларнинг қуйи бўғин ходимларини тўлиқ қайта тайёрлаш орқали мижозга йўналтирилган хизмат кўрсатиш тизимини такомиллаштириш кабилар бу жараёндаги муҳим вазифалардир.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2021 йил 28 апрелдаги “Моддий ёрдам ва кўмакка муҳтож оилаларни, хотин-қизлар ва ёшларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига [3] мувофиқ, “Темир дафтар”ни юритиш орқали ижтимоий аҳволи ва турмуш шароити оғир оилалар муаммоларини тизимли равишда ҳал этиш ва уларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш бўйича вақтинчалик тартиб тасдиқланди.

Унга кўра, “Темир дафтар”га киритилганларга қуйидаги йўналишларда ёрдам кўрсатилиши белгиланган. Томорқада енгил конструкцияли иссиқхоналар ўрнатиш, парранда, асалари, қуён, балиқ ва бедана боқишни йўлга қўйиш, “Томорқа хизмати” ташкилотлари ва “Дала дўконлари”ни ташкил этиш, деҳқончилик учун янги ўзлаштирилган, лалми, фойдаланилмаётган ердан 0,1 гектардан 1 гектаргача ер бериш, оилавий тадбиркорликни ривожлантириш дастурлари доирасида имтиёзли кредитлар ажратиш, бизнес лойиҳалар тузишни ўргатишда ёрдам берилади.

Муҳокама. Ҳозирги кунда “Темир дафтар” (saxovat.argos.uz) ахборот-таҳлил тизимидаги маълумотларни автоматлаштирилган тарзда шакллантириш учун тегишли вазирлик ва идораларнинг ахборот тизим ва маълумотлар базалари ҳамда “Аёллар дафтари”, “Ёшлар дафтари” билан интеграция қилиш ишлари амалга оширилмоқда.

Шу билан бирга, “Маҳаллабай” ишлаш тизими асосида ҳар бир маҳалла, туман ва шаҳарларнинг “ўсиш нуқта”лари аниқланди. Шу асосда “Ҳудудларда 2021 йилда камбағалликни қисқартириш бўйича амалга ошириладиган чора-тадбирлар дастури” ишлаб чиқилиб тасдиқланди. “2021-2030 йилларга қадар Ўзбекистон Республикасида камбағалликни қисқартириш стратегияси” лойиҳаси ишлаб чиқилди. Лойиҳадан кўзланган мақсад нимадан иборат? Ўрта ва узоқ муддатларда камбағалликни қисқартиришнинг стратегик мақсадларини белгилаш мақсадида Жаҳон банки ва БМТ тараққиёт дастури экспертлари билан биргаликда “2021-2030 йилларга қадар Ўзбекистон Республикасида камбағалликни қисқартириш стратегияси” лойиҳаси ишлаб чиқилди. Ҳужжатда республикада камбағалликни қисқартириш учун комплекс

ёндашилиб, қуйидаги устувор йўналишлар доирасида чора-тадбирларни амалга ошириш назарда тутилган. Унга асосан эҳтиёжманд аҳолига кўрсатиладиган ёрдам ва хизматлар турини кўпайтириш ҳамда сифатини яхшилаш орқали мавжуд тизимни янада такомиллаштириш, аҳоли эҳтиёжманд қатламини ижтимоий муҳофаза қилишнинг янги усул ва механизмларини доимий такомиллаштириб бориш орқали камбағаллик даражасини янада қисқартириш механизмларини жорий этиш кабилардир.

Моддий ёрдам кўрсатиш механизми Вазирлар Маҳкамасининг 2013 йил 15 февралдаги қарори билан тасдиқланган “Кам таъминланган оилаларга ижтимоий нафақалар ва моддий ёрдам тайинлаш ва тўлаш тартиби тўғрисида”ги Низом билан белгиланади. Ушбу қоидага мувофиқ, болали оилаларга нафақалар, бола парвариши бўйича нафақа ва моддий ёрдам тайинлаш ва тўлаш тўғрисидаги қарор қабул қилишга ваколатли маҳалла фуқаролар йиғини ёки комиссияга белгиланган. Комиссия фуқаролар йиғини раиси бошчилигида фуқаролар йиғини томонидан сайланиб келган. Комиссия аъзолари 2 йил муддатга, фуқаролар йиғини раиси эса – ўз ваколатларининг бутун муддати давомида сайланган. Ушбу комиссия аъзоларининг сони камида 15 кишини ташкил этиши лозим.

Мазкур механизм, комиссия аъзолари ўзлари яшаётган маҳаллаларда қўллаб-қувватланишга муҳтож аҳолини билган ҳолда объектив қарорлар қабул қилишни назарда тутади. Аммо, бошқа томондан, жамоавий қарор қабул қилишнинг бундай механизми жуда мураккаб, етарлича шаффоф эмаслиги ва берилган ваколатлар суиистеъмол қилинишини истисно қилмайди, айниқса, кўплаб жараёнлар ортиқча ҳужжатлар ва сертификатлар тақдим этилишини талаб қилади. Балки шунинг учундир, ижтимоий ёрдам ажратиш механизмидаги қийинчиликлар ва камчиликлар таъсирида Президент қабулхоналарига самарасиз ёки ҳатто адолатсиз моддий ёрдам ажратиш амалиётлар ҳақида мурожаатлар сони ошиб кетишига олиб келди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 17 январдаги “Аҳоли муаммолари билан ишлаш тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги Фармонида Халқ қабулхоналари ҳудудларни комплекс ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш бўйича секторлар, давлат органлари ва бошқа ташкилотлар билан биргаликда уйма-уй юриш, ижтимоий ва бошқа объектларни ўрганиш орқали муаммоларни аниқлаш, уларга ечим топишга қаратилган тизим жорий қилинди.

Ўзбекистонда ҳам “манзилли ёндашув” — ижтимоий ҳимоя тизимининг асосий элементларидан биридир. Ёрдамга муҳтож барча фуқаролар тармоқлар ва маҳалла йиғинлари раҳбарлари тавсияси билан “Темир дафтар”га киритилади. Аслида, бу “Саховат.Аргос.уз” электрон дастури бўлиб, унга киритилган фуқароларга давлатнинг мақсадли ёрдам кўрсатиши “қатъий кафолатланади”. “Темир дафтар”га иш ўринлари ва даромад манбаларини йўқотганларнинг барчаси, шунингдек, ногиронлиги бўлган кишилар, якка-ёлғиз қариялар ва кам таъминланганлар киритилади.

“Темир дафтар”даги оилаларни танлаш кўплаб мамлакатларда кенг тарқалган категориал баҳолаш усулига асосланади. Бунда аҳолининг айрим гуруҳларига ижтимоий ёрдамга муҳтож шахслар сифатида қаралади.

Бизнинг ҳолатда “Темир дафтар”ни юритиш 5 та тоифадаги оилаларни назарда тутади:

1) эҳтиёжманд, ночор ва моддий кўмакка муҳтож оилалар;

2) ногиронлиги бўлган ва сурункали касалликка чалинган кишилар;

3) 5 ва ундан кўп фарзанди бор оилалар;

4) якка-ёлғиз кексалар, бевалар ва ўзгалар қарамоғига муҳтожлар;

5) карантин чоралари натижасида ўзининг даромад манбаини йўқотган оилалар.

Бугунги кунда "Темир дафтар"га киритишнинг асосий мезони — даромад ва ишлаб пул топиш воситаларининг мавжуд эмаслиги ҳамда меҳнатга лаёқатлиликнинг чекланганидир. Туман ёки шаҳар секторлари раҳбарлари маҳалла раислари билан биргаликда оилаларнинг моддий ва уй-жой шароитларини ўрганиш ва умумлаштириш учун уйма-уй юрмоқда, агар мақсадга мувофиқ, деб топилса, янги аниқланган эҳтиёжмандлар ҳам дастурга киритилади.

Ушбу дастурнинг афзаллиги шундаки, ундан туман, вилоят ва умуман, республикадаги мавжуд ижтимоий вазият ҳақида аниқроқ тасаввур юзага келади. Яъни, туман ҳокимидан тортиб, Президентгача ишлар кўлами ва эришилган натижалар борасида, реал ёрдам кўрсатилаётган оилалар ва исм-шарифларгача, аниқ ва яхлит тасаввурга эга бўлади.

Оддий қилиб айтганда, "Темир дафтар"да умумий кўрсаткичлар эмас, балки ҳар бир оила, ҳар бир фуқаронинг муаммолари ва уларнинг ечимлари акс этади. Буларнинг барчаси ҳар бир фуқаронинг ижтимоий муаммоларига, унинг ўта зарурий муаммоларини ҳал этишга ёрдам берадиган йўл ва воситаларга эътибор қаратиш имконини беради.

Президент Шавкат Мирзиёев раислигида жорий йилнинг 11 сентябрь куни камбағалликни қисқартириш ишларини кейинги сифат босқичига олиб чиқиш масалалари муҳокамаси бўйича ўтказилган видеоселектор йиғилишида камбағалликни қисқартириш умуммиллий ҳаракатига старт берилди десак хато қилмаймиз.

Президентимиз таъкидлаганидек, камбағалликни фақат пул тарқатиш, нафақа тўлаш билан ҳал қилиб бўлмайди. Бунинг учун камбағал оила аъзоларини ўқитиш, касбга ўргатиш ва иш билан таъминлаш муҳим. Бугунги кунда корхоналарда 250 мингта вакант бор. Лекин, камбағал оилаларнинг 35 фоиз ишга лаёқатли аъзоларида билим ва кўникма кам. Яна айримлари сурункали касалликлар туфайли тайинли ишлай олмаяпти. Камбағал оилаларнинг 83 фоизида томорқа бор, лекин сув, электр ва йўл билан боғлиқ муаммолар қийинчилик туғдиряпти.

Йиғилишда шу каби масалалар атрофлича таҳлил қилиниб, янги вазифалар белгиланди. Давлатимиз раҳбари кейинги йиллар учун "Камбағалликдан фаровонлик сари" дастури тайёрланаётганини маълум қилди. Унда еттита имконият ва масъулият тамойили асосида Ўзбекистонни навбатдаги янги ёндашувлари белгилаб берилади.

Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги ҳокимликлар билан бирга бу йил ҳар бир маҳаллани тўлиқ хатловдан ўтказиб, "камбағал оилалар портрети"ни ишлаб чиқади. Камбағал оила бўйича индивидуал дастур бўлади. Иқтисодий комплекс оилаларни камбағалликдан олиб чиқиш билан шуғулланади. Бунда энг катта масъулият туман ҳокимлари ва сектор раҳбарлари зиммасида бўлади. Одамларнинг иши юришиши маҳаллалардаги шароитга ҳам боғлиқ. Шу боис келаси йили маҳаллалар инфратузилмасини ривожлантиришга барча манбалардан 1,6 миллиард доллар ажратилади. Бунинг бир қисми, аввало, энг оғир 300 та маҳаллада сув насослари ва қуёш

панеллари ўрнатишга берилади. Яна 500 та маҳаллада электр, йўл, интернет ва бошқа инфратузилма масалалари ҳал этилади.[1]

Аҳоли бандлигидаги аҳамиятини инобатга олиб, мутасаддиларга бу соҳаларга имтиёзларни узайтириш бўйича таклиф киритиш топширилди. Агар корхоналар камбағал аҳолини банд қилса, ўша ишчига ижтимоий солиқдан имтиёз яна уч йилга сақланиб қолади. Ушбу имтиёз нафақат тўқимачиликка, балки барча соҳадаги корхоналарга берилади. Бу орқали тўқимачилик, қурилиш материаллари, чарм-пойабзал, электр техникаси, озиқ-овқат, чорвачилик ва қурилиш тармоқларида юз минглаб камбағал аҳолини ишли қилиш мумкин. Ўтган йилларда 260 минг гектар ер 800 минг аҳолига деҳқончилик учун ажратилган эди. Энди яна 50 минг гектар ер 100 мингта камбағал оилага бўлиб берилиши айтилди.

Ушбу ерларда "компания – кооператив – деҳқон хўжалиги" тамойили асосида деҳқончилик ва боғдорчилик ташкил этилади. Бунда, Хитой тажрибаси асосида, ердан уч хил даромад оладиган тизим қилинади:

1) қишлоқ хўжалиги маҳсулоти етиштирувчи ва экспорт қилувчи катта компания камбағал оилалардан ерни иккиламчи ижарага олади; 2) ёки ер эгалари ҳиссадор сифатида кооперацияга бирлашиб, компаниялардан буюртма олади ва топилган даромад улар ўртасида тақсимланади; 3) ҳар икки ҳолатда ҳам ушбу аҳоли ерда ўзи маҳсулот етиштириб, бунинг учун ойлик олади. Бандлик лойиҳаларини амалга оширишда микромолия хизматлари ҳам муҳим ва бу борадаги имкониятлар кенгаймоқда.

Энди 2024-2025 йилларда одамлар ўзини ўзи банд қилиши, кичик ва ўрта тадбиркорлик билан шуғулланиши учун микрокредитлар ажратишга 10 триллион сўм берилади. Шунингдек, камбағал оилаларга 30 миллион сўмгача ускуна, кўчма дўкон, мотороллер, скутер каби воситалар 5 йилда бўлиб тўлаш шарти билан берилади. Камбағал оила фарзандларига компьютер сотиб олиш учун 5 йилга 2 йиллик имтиёзли давр билан фоизсиз кредит ажратилади. [1]

Савдо-саноат палатаси ҳузурида тадбиркорларга ишчи топиб, уларни тайёрлаб берадиган марказ ташкил қилинади. Камбағал оила аъзоларига корхона талабига мос кўникмалар ўргатилиб, ишга жойлаштирилади.

Ҳар бир камбағал оилада, айниқса, хотин-қизлар орасида олий маълумотлилар бўлишига алоҳида эътибор қаратилади. Бунинг учун улар фоизсиз таълим кредитлари, грантлар ва бошқа молиявий ёрдамлар орқали қўллаб-қувватланади. Умуман, давлатимиз раҳбари бу мақсад жуда кенг кўламли экани, унга барча ҳисса қўшиши кераклигини таъкидлади.

Хулоса. Юртимизда амалга оширилаётган ислоҳотлар замирида халқимиз осойишталиги ва улар бахту иқболи, саодатли ҳаётини таъминлашдек эзгу мақсадлар сингдирилган. Зеро, Президентимиз ташаббуси билан бошланган камбағалликни қисқартириш умуммиллий ҳаракати ҳам Янги Ўзбекистон аҳолиси учун ана шундай фаровон ҳаётга кенг йўл очишига ишонамиз.

Adabiyotlar/Литература/References:

1. "Камбағалликни қисқартириш умуммиллий ҳаракатга айланади". Президент Шавкат Мирзиёев раислигида 2024 й. 11 сентябрь куни камбағалликни қисқартириш ишларини кейинги сифат босқичига олиб чиқиш масалалари

муҳокамаси бўйича видеоселектор йиғилишида қилинган маъруза. //https://www.uzdaily.uz/uzc/kambag%CA%BBallikni-qisqartirish-umummilliy-harakatga-aylanadi.
2. “Иқтисодий тараққиёт ва камбағалликни қисқартириш вазирлиги ҳамда унинг тизим ташкилотлари фаолиятини ташкил этиш тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Президентининг2020 йил 26 мартдаги ПҚ-4653-сон қарори.// https://lex.uz/docs/4776766
3. “Моддий ёрдам ва кўмакка муҳтож оилаларни, хотин-қизлар ва ёшларни ижтимоий қўллаб-қувватлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида” Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг2021 йил 28 апрелдаги қарори. // https://lex.uz/uz/docs/5398681
4. Маматқулов И. Камбағаллик ва қашшоқлик ўртасида қандай фарқ мавжуд?// https://kun.uz/kr/63800741?q=%2Fuz%2F63800741
5. Раупов С.С. Ижтимоий сиёсат. Дарслик. Бухоро, “Дурдона” нашриёти, 2022 й.
6. Ҳакимов О. «Аҳолини ижтимоий қўллаб-қувватлаш тизимидаги муаммоларни айнан қўлда бошқариш режимида ҳал этишга тўғри келмоқда» // https://kun.uz/kr/15640261
7. Shirinov A.Q. Inson taraqqiyoti dinamikasida inson kapitalining ijtimoiy-falsafiy asoslari.// Ta’limda istiqbolli izlanishlar. 2024 y. –Buxoro, №6. B. 308-311.
8. Shirinov A.Q. Some discourses on the human development model in Central Asia. Asian journal of applied science and technology (AJAST). Volume 8, Issue 3, Pages 26-31, July-September 2024

SCIENCEPROBLEMS.UZ

IJTIMOIY-GUMANITAR FANLARNING DOLZARB MUAMMOLARI

№ 12 (4) – 2024

АКТУАЛЬНЫЕ ПРОБЛЕМЫ СОЦИАЛЬНО-ГУМАНИТАРНЫХ НАУК

ACTUAL PROBLEMS OF HUMANITIES AND SOCIAL SCIENCES

Ijtimoiy-gumanitar fanlarning dolzarb muammolari” elektron jurnali 2020-yil 6-avgust kuni 1368-sonli guvohnoma bilan davlat ro‘yxatiga olingan.

Muassis: “SCIENCEPROBLEMS TEAM” mas’uliyati cheklangan jamiyati

Tahririyat manzili:

100070. Toshkent shahri, Yakkasaroy tumani, Kichik Beshyog‘och ko‘chasi, 70/10-uy. Elektron manzil: scienceproblems.uz@gmail.com

Bog‘lanish uchun telefonlar:

(99) 602-09-84 (telegram).